דעם רב'ס טאָכטער

א העכסט שפּאַנענד קער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין מיטל־אַלטער

פון לעאָן וויעזענפעלד

(פאָרזעצונג)

בעת אין מאַרק האָבן ווילדע פריי־דעם אויסרופן פאַרקלונגען די לופט, בעת דאָרטן האָבן זיך טויזנטער בלוט־דורשטיקע מענשן געפרייט וואָס זיי וועלן באַלד זעען אַ פאַרהאַסטע פאַר־זאַן אויפגעגעבן ווערן פון באַרמלאַזע פאַלאַטן, האָבן דאָ מענשן וואָס זייר־נען געווען זיכער אַז גאָט האָט אויף זיי נעשיקט אַן אומפאַרדיענטע שטראָף, געבעטן רחמים בײַ זייער פאַטער אין הימל.

מענער און פרויען האָבן גלייך גע־וויינט און האָבן געזונגען לידער. זיי זײַנען געקומען אין שול אויסגעמאַטערטע, פאַר די לעצטע דריי טעג האָט קיינער נים בײַ־נומען קיין ביסן אין מויל אַריין, ווײַל זיי האָבן אויף זיך אַרויסגעגעבן אַ פרייוויליקן תענית. טראָץ דעם האָבן זיי אָבער אויף די העכסטע טעמער גע־שריען צו גאָט און בײַ אים געבעטן רחמים פאַר חנה'לען און פאַר אירע אומגליקלאַכע עלטערן.

ווען דער רב איז אַרויף אויף דער בימע און ער האָט געענדיגט דעם אַרון, פון וואַנען ער האָט אַרויסגע־נומען די ספרים, האָט דער ביטערער געוויין פון דעם פאַראַמלטן עולם פאַמאַכט ציטערן די ווענט פון דער אַלטער שול.

— גאָט אין הימל, — האָט ר' יצחק אויסגערופן מיט אַ פאַרשטיק־טער שטימע, — בײַ־דיין הייליקער תורה שווער איך דיר, אַז מיין קינד אין אומשולדיק. מיט איר ריינקייט, געגרייט. ער האָט נעזונגען אַ לי־דער, אַן אַלט־ווייזן מיט טויזנ־טער מענשן, ווי זיי באַהאַנדלט זי אומ'ברחמנות'דיק, ווי זיי באַוואָרפן זי מיט שטיינער. זיי האָבן אין אים אין אַ צערינן געוואָרן אויף שטיקער אין אין זיין מוח האָט געברענט אַ אין הייליקער משפּחה, און אין דעם העלישער פייער וואָס האָט אים גע־נאָמען פון אַלע אירן אין טירנא בעט איף דיר, רבונו של עולם, אויף איר רחמנות צו האָבן און זי צו ראַטעווען פון דעם שרעקלאַכן טויט. דערלאַז ניט, אַ גאָט! דערלאַז ניט, הייליקער פאָטער, אומגערעכטיקייט, ליגנס און וועלן באַלד זעען אַ פאַרהאַסטע פאַר־זאַן אויפגעגעבן ווערן פון באַרמלאַזע פאַלאַטן, האָבן דאָ מענשן וואָס זיי־נען געווען זיכער אַז גאָט האָט אויף זיי נעשיקט אַן אומפאַרדיענטע שטראָף, געבעטן רחמים בײַ זייער פאַטער אין הימל.

מענער און פרויען האָבן גלייך גע־וויינט און האָבן געזונגען לידער. זיי זײַנען געקומען אין שול אויסגעמאַטערטע. פאַר די לעצטע דריי טעג האָט קיינער נים בײַ־נומען קיין ביסן אין מויל אַריין, ווײַל זיי האָבן אויף זיך אַרויסגעגעבן אַ פרייוויליקן תענית. טראָץ דעם האָבן זיי אָבער אויף די העכסטע טעמער גע־שריען צו גאָט און בײַ אים געבעטן רחמים פאַר חנה'לען און פאַר אירע אומגליקלאַכע עלטערן.

ווען דער רב איז אַרויף אויף דער בימע און ער האָט געענדיגט דעם אַרון, פון וואַנען ער האָט אַרויסגע־נומען די ספרים, האָט דער ביטערער געוויין פון דעם פאַראַמלטן עולם פאַמאַכט ציטערן די ווענט פון דער אַלטער שול.

— גאָט אין הימל, — האָט ר' יצחק אויסגערופן מיט אַ פאַרשטיק־טער שטימע, — בײַ־דיין הייליקער תורה שווער איך דיר, אַז מיין קינד אין אומשולדיק. מיט איר ריינקייט, געגרייט. ער האָט נעזונגען אַ לי־דער, אַן אַלט־ווייזן מיט טויזנ־טער מענשן, ווי זיי באַהאַנדלט זי אומ'ברחמנות'דיק, ווי זיי באַוואָרפן זי מיט שטיינער. זיי האָבן אין אים אין אַ צערינן געוואָרן אויף שטיקער אין אין זיין מוח האָט געברענט אַ אין הייליקער משפּחה, און אין דעם העלישער פייער וואָס האָט אים גע־מאַכט פילן, אַז אַט־אַט וועט זיך דאָס צעפלאַקערן און וועט פאַרברענט ווע־רען צוזאַמען מיט איר.

ווי אַ ווילדע חיה איז ער אַרומ־געלאָפן איבער דעם גרויסן צימער און ער האָט פון זיך געריסן שטיקער. ער האָט געקלאַפּט, גערופן, געשריען, געפאָדערט מען זאָל אים אַרויסלאָזן; ער האָט פּרובירט אויפרייסן דאָס פענסטער, אָבער ער איז געווען מאַכט־לאָז. די פירסטן האָט געגעבן אַ באַ־פעל אַלץ אין זיין צימער אַזוי צו באַפעסטיקן און אַזוי איז צו באַוואַרענען, אַז ער זאָל ניט זיין אימשטאַנד פון דאָרט אַרויסצוקומען.

ווען זיין פאַרצווייפלונג האָט שוין געהאַט דערגרייכט צו דער העכסטער שטופע, און ער האָט שוין געהאַט פאַרלוירן די לעצטע האָפענונג צו קאָנען אַרויסקומען אין צייט כדי צו קאָנען עפּעס טאָן פאַר זיין געליבטער חנה'לען, האָט ער פּלוצלונג דערהערט אין עפּעס האָט זיך געגעבן אַ דריי אין שליסל לאָך פון דער טיר. נאָך אַ מי־נוט האָט זיך די דריי געעפנט און ער האָט פאַר זיך דערזען אַרנונ'ן. דער הויף נאָר האָט אויף אים געהאַלטן אַן אַנגעשעלט זיינע אויגן און ער האָט אים טייוולישׁ אַריינגעלאַכט אין פּנים

— איך האָב עס באַטראַכט פאַר אַ עולה אייך, מיין פריינ, צו לאָזן האַל־טען אַ געפאַנענענע ווען אייער גע־ליבטע ווערט געפירט צום טויט . . . דאָס תהלים זאָגן, אין געוואָרן נאָך דירנדער, נאָך האַרצרייסנדער.

אָבער די אידן פון טירנא זײַנען ניט געווען די איינציקע וואָס האָבן אַזוי פיל געליטן פון דעם וואָס חנה־לע ווערט געפירט צו דער־הינרישטונג. פרינץ עמעריך האָט פון דעם געליטן אַפשר ניט ווייניקער אפילו פון ר' יצחק אייזל'ן. ער איז אָבער געווען איינגעשלאָסן אין אַ צימער אין פאַ־לאַץ און ער האָט זיך פון דאָרטן ניט געקאָנט באַפרייען.

דורך דעם פענסטער פון זיין צי־מער וואָס האָט זיך געפונען אויף אַן אויבערשטן שטאָק האָט ער געזען ווי זיין געליבטע חנה'לע ווערט גע־פירט צום שייטערהויף. ער האָט גע־זען ווי דאָס פייער ווערט ווערט צאָר־נעדיק. ער האָט נעזען די טויזנ־טער מענשן, ווי זיי באַהאַנדלט זי אומ'ברחמנות'דיק, ווי זיי באַוואַרפן זי מיט שטיינער. זיין האַרץ איז אים געבראָכן אין שטיקער אויף שטיקער אין אין אַ בלוט־ווענט. ער האָט נעזען ווי זיי לייגן אַ פיר־ווינקלדיקן קלאָץ אין דער מיטן פון דעם פרינצנס הענט אין פאַר אים געווען צו שטאַרק, און אין אַלטאַכע מינוט צייט איז עס שוין געווען נאָך אים. ער איז געווען טויט.

ווען עמעריך האָט דערזען אַז דער וואָס איז געווען שולדיק אין אַלע זיינע צרות, לעבט ניט מער, האָט ער אים אויטקגעוואָרפן. אַזוי ווי מען וואַרפט אַוועק עפּעס אַ שמוציקע זאַך, ער האָט זיך אָפּגעווישט די הענט און ער איז האַסטיק אַראָפּגע־לאָפן פון די שטיגן.

לויפנדיק, האָט ער ערשט געזען אַ פאַר זיך דעם פּנים פונם הויף־נאַר, ווי עס איז געוואָרן בלוי אין זיינע הענט, ווי ער האָט אַרויסגעשטעקט דעם צונג און אין זיינע אויגן האָבן זיך ביי אים איבערערדרייט אַן ער האָט אויף אים אַזוי שטאַרק קוקט בעת ער האָט אים אַזוי שטאַרק נערריקט ביי זיין שמוציקן האַלז. אַנשטאָט אַ רחמנות איז אים באַפאַלן אַן עקל. אַן ער איז ווייטער געלאָפן דורך דעם לאַנגן קאָרידאָר און שפּע־טער דורך דעם הויף צום אַרויסנאַנג.

דאָ איז דער פרינץ געבליבן שטיין. צו זיין גרויסער איבערראַשונג און פאַרדרוס האָט ער זיך ביים טויער פון הויף צוזאַמענגעטראָפן מיט דער פרינצעסן און דעם קאַנצלער, וועלכע זיינען געגאַנגען בייוואוינען די היכ־ריכטונג.

— מוטער! — האָט ער אויסגע־רופן, — מוטער! ראַטעוועט זי. לאָזט זי ניט שטאַרבן! ברייַנגט זי ניט אום. איך וועל זיך אָפּזאָגן פון איר, נאָר לאָזט זי לעבן.

אָבער די פרינצעסן איז געווען איין קאַלט צו זיינע אַפּילס. זי האָט זיך געוואונדערט ווי אַזוי ער האָט זיך אַרויסגעקראָגן פון זיין צימער, און איר כעס אויף אים איז אַזוי געווען פונקט אַזוי גרויס ווי דאַמאָלסט, ווען ער האָט זיך אַריינגעריסן אינם זאַל פון דעם סינאָד און ער האָט געשטערט די פאַרהאַנדלונגען.

— ווער האָט דיר געגעבן דאָס רעכט צו פאַרלאָזן דיין צימער? — האָט זי אים שטרייַנג געפרעגט. — איך קאָן ניט בלייבן רואיק ווען זי ווערט געפירט צום טויט. איך פיל, אַז איך ווער משוגע, און אויב איר וועט זי ניט ראַטעווען אַרייַנגעלאָכט אים פּנים

— איך האָב עס באַטראַכט פאַר אַ עולה אייך, מיין פרינץ, צו לאָזן האַל־טען אַ געפאַנענענע ווען אייער גע־ליבטע ווערט געפירט צום טויט . . . דאָס תהלים זאָגן, אין געוואָרן נאָך דירנדער, נאָך האַרצרייסנדער.

אָבער די אידן פון טירנא זײַנען ניט געווען די איינציקע וואָס האָבן אַזוי פיל געליטן פון דעם וואָס חנה־לע ווערט געפירט צו דער־הינרישטונג. פרינץ עמעריך האָט פון דעם געליטן אַפשר ניט ווייניקער אפילו פון ר' יצחק אייזל'ן. ער איז אָבער געווען איינגעשלאָסן אין אַ צימער אין פאַ־לאַץ און ער האָט זיך פון דאָרטן ניט געקאָנט באַפרייען.

דורך דעם פענסטער פון זיין צי־מער וואָס האָט זיך געפונען אויף אַן אויבערשטן שטאָק האָט ער געזען ווי זיין געליבטע חנה'לע ווערט גע־פירט צום שייטערהויף. ער האָט גע־זען ווי דאָס פייער ווערט ווערט צאָר־נעדיק. ער האָט נעזען די טויזנ־טער מענשן, ווי זיי באַהאַנדלט זי אומ'ברחמנות'דיק, ווי זיי באַוואַרפן זי מיט שטיינער. זיין האַרץ איז אים געבראָכן אין שטיקער אויף שטיקער אין אין אַ בלוט־ווענט. ער האָט נעזען אַ לי־דער, אַן אַלט־ווייזן מיט טויזנ־טער מענשן, ווי זיי באַהאַנדלט זי אומ'ברחמנות'דיק, ווי זיי באַוואַרפן זי מיט שטיינער. זיי האָבן אין אים אין אַ צערינן געוואָרן אויף שטיקער אין אין זיין מוח האָט געברענט אַ אין הייליקער משפּחה, און אין דעם העלישער פייער וואָס האָט אים גע־

EDWARDSBURG
CROWN BRAND CORN SYRUP
BENSON'S GOLDEN SYRUP

איר קאָנט סערווירן מער נאַראַהאַפטקייט מיט ווייניקער געלט

דורך נוצן די דאָזיקע סירופּס

סייל פּאַסטערס

געמאַכט

אין 24 שעה

שיין און צוציענד

ביי

"דאָס אידישע וואָרט"

מיר האָבן אַן אויסוואַל פון הונדערטער קאַטס פון די לעצטע צייכענונגען צו באַצירן די פּאַסטערס

מיר טוען די גאַנצע אַרבעט

שיקט אונז בלויז אַריין די פּרייזן פון די אַרטיקלען וועלכע איר ווילט אַרויס־שטעלן אויפן סייל — און מיר טוען שוין פאַר אייך דאָס איבעריקע

שרייבט אין וועלכער שפּראַך איר ווילט צו

THE ISRAELITE PRESS LIMITED

165 Selkirk Ave. Phones: 52 213 - 55 409

בריוו אין רעדאַקציע

מ. א. גרעי פּראָטעסטירט קעגן פּלאַן פון פרייוויליקער דעפּאָרטאַציע

ווערטער רעדאַקטאָר פון ד. א. וו.:

מיט פאַרדרוס האָב איך גלייענדיק אַ בריוו אין "פרי פרעס" פון איינעם אַ מ. ג. (אַ הייגער באַקאַנטער אין), — אַנבאַטרעפן די לייזונג פון דעם אַר־בעטסלאָזן פראָבלעם, אַז מען זאָל פרייי־וויליק שיקן יעדן איינעם צוריק קיין אייראָפּאַ.

צו ערשט וויל איך דערמאָנען דעם ברייוו־שרייבער, אַז דער ענדאַנק איז ניט קיין נייער. נאָך מיט אַ פּאָר מאָ־נאַטן צוריק האָט איינער פון אונזערע אידישע פאַרטרעטער אין מאָנטרעאָל, אַלד. שוואַרץ, געמאַכט אַ פאַרשלאָג אין שטאַטראַט פון מאָנטרעאָל אַז אַ דע־לעגאַציע זאָל זיך וועגן צו אַסאָוואַ דאָס מען זאָל פרייוויליק צוריקשיקן די אַרבעטסלאָזע...

מר. מ. ג., — ווייסט איר וואָס "פרייוויליקע דעפּאָרטאַציע" מיינט? דאָס זעלבע ווי פרייוויליק שטאַרבן פון הונגער. שטעלט זיך פאַר איר זייט אַרבעטסלאָז, און נאָכדעם ווי איר ליי־דט נויט, הונגער פאַר פילע מאָנאַטן, — איר גייט אַרום אַ נאַנצן טאָג זוכן אַ דושאַנ — קומט איר אַהיים, קיין ברויט אין ניטאָ, די קינדער גיין ניט אין סקול, — ווייל זיי זיינען נאַקעט און באַרוועס, — אויף רעליף ווילט זיך ניט גיין, ווייל איר האָט דאָס נאָ־צען לעבן געווען אומשטאַנד צו פאַר־דינען אייער שטיקל ברויט. און אַט איז איצט אַ מאָמענט געקומען אין וועלכן איר זייט געווען ניט שולדיק, מען האָט אייך אַרויסגעוואָרפן פון דער אַרבעט — וואָס זאָלט איר טאָן? אויב ניט צוליב זיך, איז צוליב די קינדער גייט איר שטיין פאַר דער טיר פון דער רעליף אַפּיס בעטן אַ שטיקל ברויט פאַר אייערע קינדער...

און די ערשטע פראַגע וועט זיין: "ווי לאַנג אין לאַנד? — טאָמער אַ קורצע צייט, וועט מען אייך גלייך פרעגן, פיליייכט ווילט איר פאַרן צוריק.

— וועלן מיר אייך דעפּאָרטירן, — טאָמער ניט, וועט מען גלייך אויסגע־פינען, אַז איר זייט ניט קיין בירגער פון ווינניפּעג נאָר פון קילדאָנאַן, אָדער איר זייט דאָ נאָר נעווען 11 מאָנאַטן און איר דאַרפט זיין 12. דערנאָך וועט מען אויסנעפינען, אַז איר האָט ערגעץ געאַרבעט צוויי טעג, פאַרדינט אַ פּאָר דאָלאַר, געקויפט אַ פּאָר שיכלאַך פאַרן קינד, — און זיי ניט געזאָגט. — מען וועט זוכן הונדערטער וועגן ניט צוגעבן קיין רעליף די נאָר וואָס אָנגעקומען. דאָס בלייבט לאַזן די פאַמיליע הונגערן אָדער ווערן פרייוויליג דעפּאָרטירט.

און צו ווייסט איר אויך מר. מ. ג., אַז ווען מען דעפּאָרטירט איינעם קאָן ער קיינמאָל ניט קומען צוריק, — עס וואָלט שוין צייט געווען אַז אונזערע אידישע "גדולים" זאָלן זיך אויפהערן שפּילן מיט אַזוינע בלוטיקע פּראָבלע־מען.

קיינער וויל ניט פאַרן צוריק — ווען מען ניט נאָר אַ מעגלאַכקייט כשר צו פאַרדינען אַ שטיקל ברויט — אַזוי־פיל ענערגיע ווערט אַוועקגעגעבן צו פאַר־היטן פון צוריק געשיקט ווערן. אַמ־וויניקסטנס דערוואַרטן מיר ניט קיין דערמוטיקונג. ספּעציעל אפילו פונם עקאָנאָמישן שטאַנדפּונקט קאָן דאָס אַר־בעטסלאָזע פּראָבלעם ניט געלייזט ווערן מיט צוריקשיקן אַ פּאָר טויזנט אַר־בעטסלאָזע.

עס טוט מיר לייד קען מיין פריינט מ. ג., — אַזויפיל מיגליכקייט — איך פיל אַבער מיין פליכט צו ענטפערן אים.

מיט אכטונג,

מ. א. גרעי.

דעם רב'ס טאָכטער

(פאָרזעצונג)

בעת אין מאַרק האָבן ווילדע פריי־דעם אויסרופן פאַרקלונגען די לופט, בעת דאָרטן האָבן זיך טויזנטער בלוט־דורשטיקע מענשן געפרייט וואָס זיי וועלן באַלד זעען אַ פאַרהאַסטע פאַר־זאַן אויפגעגעבן ווערן פון באַרמלאַזע פאַלאַטן, האָבן דאָ מענשן וואָס זיי־נען געווען זיכער אַז גאָט האָט אויף זיי נעשיקט אַן אומפאַרדיענטע שטראָף, געבעטן רחמים בײַ זייער פאַטער אין הימל.

מענער און פרויען האָבן גלייך גע־וויינט און האָבן געזונגען לידער. זיי זײַנען געקומען אין שול אויסגעמאַטערט. פאַר די לעצטע דריי טעג האָט קיינער נים בײַ־נומען קיין ביסן אין מויל אַריין, ווײַל זיי האָבן אויף זיך אַרויסגעגעבן אַ פרייוויליקן תענית. טראָץ דעם האָבן זיי אָבער אויף די העכסטע טעמער גע־שריען צו גאָט און בײַ אים געבעטן רחמים פאַר חנה'לען און פאַר אירע אומגליקלאַכע עלטערן.

ווען דער רב איז אַרויף אויף דער בימע און ער האָט געענדיגט דעם אַרון, פון וואַנען ער האָט אַרויסגע־נומען די ספרים, האָט דער ביטערער געוויין פון דעם פאַראַמלטן עולם פאַמאַכט ציטערן די ווענט פון דער אַלטער שול.

— גאָט אין הימל, — האָט ר' יצחק אויסגערופן מיט אַ פאַרשטיק־טער שטימע, — בײַ־דיין הייליקער תורה שווער איך דיר, אַז מיין קינד אין אומשולדיק. מיט איר ריינקייט, געגרייט. ער האָט נעזונגען אַ לי־דער, אַן אַלט־ווייזן מיט טויזנ־טער מענשן, ווי זיי באַהאַנדלט זי אומ'ברחמנות'דיק, ווי זיי באַוואַרפן זי מיט שטיינער. זיי האָבן אין אים אין אַ צערינן געוואָרן אויף שטיקער אין אין זיין מוח האָט געברענט אַ אין הייליקער משפּחה, און אין דעם העלישער פייער וואָס האָט אים גע־

1 טאָג

ג. פּ. פּאַרטנאַי
מענערזשער

גע דיינקט! אַז מיר קאָנען אייך געבן באַדינונג אויב איר פאָר־לאַנגט, אין אַלע אייערע — דריי קלינינג אָדער פאַרבן

PERTH DYE WORKS LTD. 37 266

איר זעצט זיך ניט אויף אַ כאַן איידער איר ווייסט וואו זי נייט

פאַרוואָס זיין ווייניקער פאַרזיכטיק, ווען איר שיקט געלט. יערן מאָל, ווען איר שיקט געלט דאַרפט איר זיכער אַן אַמאָלן קינסטלער: דעם וועלט באַרימטן כאָר פון דאָ־נער קאַזאָקן, 36 רוסיקע שטימען, וועל־כע האָבן באַצויבערט די וועלט. זיי האָבן אומעטום געזונגען מיטן גרעסטן דערפאָלג — זיי האָבן געשטורעמט די פאַראייניקטע שטאַטן לעצטן סע־זאָן. היינטיקן סעזאָן וועט איר האָבן אַ געלעגנהייט צו הערן זיי אין אַ קאָנ־צערט אין ווינניפּעג, אין פּלעיהאַוז.

הערלאַך באַוואָר, וועלט־באַרימטער פּאַניסט: אַלבערט פּאַפּלאַנד, באַרימ־טער קידל ווירטואָז און מייסטער מו־זיקער; אַנעגין, וועלכע האָט שוין גע־נומען ווינניפּעג מיט שטורעם מיט איר זייער פיינער שטימע מיט אירע פריער־דיקע קאָנצערטן; פאַול ראָבסאָן, גרעס מוז, טיבעט, אַלנא אוורינאַ און רי־טשאַרד קרוקס.

דאָס זיינען 9 פּערל פון דער מוזיקאַ־לישער וועלט!

איר קאָנט זיך איצט פאַרזאָרגן מיט סעזאָן ביילעטן, זיך וועגנדיק צו מר. דזשי, אין ווינניפּעג פּיאַנאָ קאָמפּאַני.

עדמאָנטאָן עדמאָנטאָן

עדמאָנטאָנער נאַטיצן

איידאַ בערנשטיין, ען בערנשטיין און גאָלדי הילער האָבן געגעבן אַ בריידזש פאַרטי לכבוד מיס סאַראַ יאַפּע און מיס פּאַולין קעטשען, פון קאַלגאַ־ריי.

* * *

מיס פּערל נאַרפין האָט דורכגעפירט אַ טאַנץ לכבוד אירע געסט מיס סאַראַ יאַפּע און פּאַולין קעטשען, פון קאַלגאַ־ריי.

* * *

מיס פּערל דאַן האָט געגעבן אַ פאַר־טי לכבוד מיס סאַראַ יאַפּע און פּאַולין קעטשען.

* * *

פּאַלגנדע סטודענטן זיינען געקומען פון קאַלגאַרי אַן שטודירן אין אַלבערט טאַ אוניווערסיטעט: מיס מאַוא גאָלדבערג, מערי יאַפּע, דזשאַ קופּער, ווילאָם עפּשטיין, בען סאַסינסקי, אי־זי מאַרגאַלים, סיימאָן פּאַסטערניאַק, דזשוליאָוס באַלשין; פון לעסבריידזש זיינען געקומען: באַרני מאַסקאָוויטש, סאַל דייוויס; פון רעדזשיינע: דייוו באַלאַטשין און עליסק מינץ. נייע סטו־דענטן פון עדמאָנטאָן זיינען: בען מאַרגאַלים, א. קרייסער, דזשין קאָהען און טריינאַ ניוהויז.

* * *

מיס ען פּלוטקער האָט דאָנערשטאָג אַוונט געגעבן אַ פאַרטי לכבוד מיס ס. רודין, פון קענאַדאַ. די פריזן פאַר "בריידזש" האָבן געוואונען מיס ראַ פעפערמאַן און ען פּלוטקער. מיס רו־דין איז אויך געווען אַ וואַך צייט דער גאַסט פון סווי מאַרגאַלים.

זונטאָג, דעם 20טן סעפּט., ערב יום כפור, האָט דער מוטער פאַראיין פון תלמוד תורה דורכגעפירט דעם ער־שטן טעג־טאָג. $105 איז געוואָרן געוואָרן. פאָלגנדע זיינען געווען די זאַמלערנס: מרם. ה. א. פרידמאַן, מרם. סאַמאַר, מרם. ל. פּעקערסקי, מרם. א. פּראַטקין, מרם. הורטיק, מרם. ליבער־מאַן, מרם. באַלאַאַן, מרם. ס. סלוט־קער, מרם. דזש. סאַסלאַוו, מרם. ב. לייבאָוויטש, מרם. אָרעצקי, מרם. י. פּאַלסקי, מרם. מ. ב. קאַהען און מרם. מ. בערנשטיין. די אַקזיליערי אידן זייער דאַנקבאַר די עדמאָנטאָנער אידן פאַר זייערע ביישטייערונגען און צו די זאַמלערנס פאַר זייער גוטער אַרבעט.

יהודית.

DR. J. C. SHARP
דאָנטיסט
אָפיס שטונדן, 9 ביז 5
אַוונטן ביי אַפּאָינטמענטס
Office Ph 24718; House Ph 82246
Ste. 103 Pantages Theatre Bldg.
Cor. Jasper Ave. and 102nd St.
EDMONTON, ALTA.

DR. W. A. MORGAN
Dentist
דענטאַל פּליינטס, "בריידזש וואָרק"
איבערן פאַנסיידזשן טעאַטער
102 Brown Bldg. Edmonton, Alta.
Ph. 24 918—Res. 25 487

MORRIS BAKER
לאָו אָפיס
510 TEGLER BLDG. PHONE 27 888

E. S. AGNEW
דראַגיסט און סטייישנער
9546 Jasper Ave. Phone 22 432
EDMONTON, ALTA.

NORWOOD SHEET METAL WORKS
9568-111 AVE. PHONE 72385
EDMONTON, ALTA.
ספּעציאַליזירן זיך אין וואַרימע לופט באַהייצונג
דזשענעראַל ריפּעירס
אַלעדינג אין שיעט מעטאַל

W. H. JACKSON
פאַרטרעט די
ניו יאָרק לייף אינשורענס קאָמפּאַני.
פּערזענלאַכע באַדינונג
919 McLeod Bldg.
Phones:
Office 25 805; House 72 370

B. A. MOIR
פּלאַמבינג, היטינג און גאַז פיטינג
אָפּשאַצונגען פריי
10530 97th Street Ph. 27 556
EDMONTON, ALTA.

לאָמבער און טילאַרבעט
פּלייט גלאַז
סטאָר פיקסטשורס
צו
ניידעריקסטע פּרייזן
W. H. Clark & Co. Ltd.
109 ST. EDMONTON

CHAMPION'S PARCEL DELIVERY
T. M. CHAMPION, Mgr.
PHONES: 22 246—22 056
10121-101st St., Edmonton, Alta.
מיר לויפן אין שליחות.
מיר פירן רענצלאַך און קאַסטנס.
דעליווערן אין מעפּערזשעס.
באַגס און קאַרס צו אייער באַדינונג.

סעלעבריטי קאָנצערט סעריעס
(פּלעיהאַוז טעאַטער)
9 באַרימטע אַטרעקשאָנס
דאָנער קאָואַקן, דזשיטשער כאָר
הערלאַך באַוער — אַלבערט ספּאַל־דינג — אָנעגין — פּאַול ראָבסאָן — גרעס מוזי, טיבעט — אַלנאַ אוורינאַ — דזשאַרד קרוקס
סעזאָן טיקעטס פאַר דער גאַנצער סעריע
$10, $13, $17, $20, $21 $8.00
(½ קעש, באַלאַנס פאַרליינגערטער אָפּצאָל פּלאַן)
דער גרעסטער ווערט וואָס איז ווען אַנגעבאָטן געוואָרן צו מוזיק ליבהאָבער
קיין פּלעצער וועלן ניט פאַרקויפט ווערן פאַר איין וואָכן קאָנצערט פון דער סעריע פאַר ווינניפּעג פון $2. שפּאָרט געלט דורך קופּון סע־זאָן טיקעטס.
סובסקרייבערס קאָנען קויפן טי־קעטס פאַר דזשאַן מעקאָרמאַקס רעסיטעל צו 50 סענט ווינניפּעג פון די אַנאַנסירטע פריזן.
באַקס אָפיס, מיין פּלאַץ.
WINNIPEG PIANO CO., LTD.
Phone 88 693

וואַלן אין עדת ישרון שול

(מעקגרעגאָר און מעגנוס)

ביי אַ גוט באַוונטן מיטינג, זונטאָג, דעם 2טן טאָג סוכות, 8 אַזיינער אין אַוונט אין שול־האַל, אין מיט גרויס צופרידנהייט דערוויילט געוואָרן ביי אַקלאַמיישן פאַר פּרעזידענט יצחק קראַוועצקי. קאַסירער, נחמן באַקסטר. טראַסטיס: אַברהם פּאַסטאָווסקי, יש־דאַל לעווין, לייב בענדעט, פּנחס גיל־פּיקס, אייזיק מאַלכאָוו און אַליעזר ראַזענבערג (אַלע ביי אַקאַמיישן). נאָכן אויסהערן דעם צופרידנשטעלנדי־קען יערלאַכן דעפּאַרט פון סערעטאַר ס. גאָלדין, האָט דער נאַנצער עולם זיך משמח געווען בא שיין נעדעקטע טישן מיט כל טוב ביז האַלבע נאַכט.

עס איז געלעגן געוואָרן ביים מי־טינג אַ בקשה־בריוו פון מאַקאַראָווער רבי'ן, אַז די שול זאָל נעבן צו זיין קראַנקער טאָכטער 25 דאָלאַר אַ יאָר נאָך זיין לעבן.

איינשטימיק אָנגענומען געוואָרן.

בראָן עדמונד ראָטשילד

(שלוס פון זייט 2)

— וואָס? אין מיין קאַלאָניע קאָן זיין, אַז עס איז נישט כשר?

אַן אַ הוט איז ער גלייך געלאָפן צו דער הויז וואו די יונגעלייט זיינען איינגעשטאַנען און ער איז אַריין ווי אַ שטורם און ער האָט האַסטיק אַ פרעג געטאָן דער באַלעבאַסטע:

— ביזטו אַ אידיש קינד צו אַ גויע?

— זאָג מודה אני!

פון הויז צו הויז האָט ער אַרויסגע־רופן די פרייען און ער האָט זיי גע־הייסן זאָגן "מודה אני" און "שמע ישראל". אָבער די פרייען האָבן זיך אַזוי איבערגעשראָקן, אַז אפילו די פרוסטסט דאַוונענער'ס האָבן אים ניט געקאָנט ענטפערן.

עס איז אוממעגלאַך אין אַ קורצן צייטונגס אַרטיקל זיך אָפּצושטעלן אויף בראָן ראָטשילדס נאַציאָנאַלער אַר־דישער אַרבעט. דיראַזיקע אַרבעט זיי־נע דאַרף איינגעטיילט ווערן אין פאַרשיידענע פּעריאָדן, כדי דורך דעם קלאָרער און דייטלאַכער אונטערצו־שטרייכן זיין פּערזענלאַכקייט און דאָס אַלץ וואָס ער האָט אויפגעטאָן פאַרן יישוב אין אַרץ־ישראל, אין משך פון אַ גאַנצער תקופה. זיינע פאַרצווייגטע מעשים זיינען די סאַמע ליכטיקסטע בלעטלאַך אין דער געשיכטע פונם צייטגייסט, וואָס וועלן זיכער פון דעם צוקונפטיקן אידישן היסטאָריקער ווי געהעריק אָפּגעשאַצט ווערן.

זיין נאַציאָנאַלע אַרבעט, דאָס איז זיין לעבנס ראָמאַן. ער איז דער פאַר־ליבטער — די אידישע קאָלאָניעס אין אַרץ־ישראל — די געליבטע.

בעת דער בראָן האָט נאָך די אוונטס געשעענישן פון יאָר 1929 גערעדט מיט אונזער פירער — דר. חיים וויצמאַן, האָט ער אים אָפּן גע־זאָגט: "בעת די טרויעריקע געשע־נישן בין איך געווען אַזוי דערשלאָ־גען און אַזוי דענערווירט דערפון, אַזוי ווי אַ פאַרליבטער בעת עס געשעט אַן אומגליק מיט זיין געליבטער". און הגם זיין באַציאונג אין אַ ראָמאַנטישע איז אָבער זיין נאַנצער אויפטו דורכגע־טער דורך דעם הויף צום אַרויסנאַנג.

דאָ איז דער פרינץ געבליבן שטיין. צו זיין גרויסער איבערראַשונג און פאַרדרוס האָט ער זיך ביים טויער פון הויף צוזאַמענגעטראָפן מיט דער פרינצעסן און דעם קאַנצלער, וועלכע זיינען געגאַנגען בייוואוינען די היכ־ריכטונג.

— מוטער! — האָט ער אויסגע־רופן, — מוטער! ראַטעוועט זי. לאָזט זי ניט שטאַרבן! ברייַנגט זי ניט אום. איך וועל זיך אָפּזאָגן פון איר, נאָר לאָזט זי לעבן.

אָבער די פרינצעסן איז געווען איין קאַלט צו זיינע אַפּילס. זי האָט זיך געוואונדערט ווי אַזוי ער האָט זיך אַרויסגעקראָגן פון זיין צימער, און איר כעס אויף אים איז אַזוי געווען פונקט אַזוי גרויס ווי דאַמאָלסט, ווען ער האָט זיך אַריינגעריסן אינם זאַל פון דעם סינאָד און ער האָט געשטערט די פאַרהאַנדלונגען.

— ווער האָט דיר געגעבן דאָס רעכט צו פאַרלאָזן דיין צימער? — האָט זי אים שטרייַנג געפרעגט. — איך קאָן ניט בלייבן רואיק ווען זי ווערט געפירט צום טויט. איך פיל, אַז איך ווער משוגע, און אויב איר וועט זי ניט ראַטעווען איר דער לעצטער מינוט, וועט דאָס מיך קאָס־טען מיין לעבן. איך וועל ניט איבער־לעבן אויב זי וועט פאַרברענט ווערן. איך בעט רחמנות ניט בלויז פאַר איר, נאָר אויך פאַר אייער איינגע־קינד, פאַר אייער איינגעגעבן זון.

די ווערטער פון דעם פרינץ, וועל־כע זיינען אַרויסגעזאָגט געוואָרן מיט אַזוי פיל שמערץ, מיט אַזוי פיל דראַ־מאַטישער גערלקייט, האָבן איצט דער שטרייַנגער פרינצעסן ניט גע־קאָנט לאָזן גלייכגילטיק. זי האָט גע־וואוסט, אַז איצט מוז זי האַנדלען פאַרזיכטיק. אַז זי מוז געפינען אַ טרייסט פאַר דעם פרינץ, ווײַל אַמאָל קאָן אים אַזאַ זאַך ווירקלאַך קאָסטן זיין איינע לעבן. דערצו האָט זיך נאָך אַריינגעמישט דער קאַנצלער, וועל־כער האָט געהאַלטן דעם פרינץ און ער האָט מיט אַלע כחות געווזט וויי־ך צו מאַכן דאָס האַרץ פון דער פרינ־צעסן. בעשעת דער קאַנצלער האָט גע־רעדט, האָבן זיך טרערן ביי אים אַראָפּגעקייקלט איבער די באַקן און דיי פרינצעסן איז פאַר אַ מאָמענט אַזוי גערירט געוואָרן, אַז זי האָט זיך שיר ניט אַליין צעוויינט.

— ס'איז צו שפּעט, — האָט זי נאָך אַ ווײַלע געזאָגט. — איר ווייסט דאָך, אַז איצט איז עס מער ניט אין מיין מאַכט פאַר איר צו קאָנען עפּעס טאָן. זי איז פאַראורטיילט געוואָרן פון דער הייליקער קירכע. און נאָר דער בישאָף קאָן זי ראַטעווען פון דעם טויט. איך בין אָבער זיכער, אַז ער וועט דאָס ניט וועלן טאָן, אַזוי לאַנג וועט דאָס ניט וועלן טאָן, אַזוי לאַנג קאָנען קאָנען ראַטעווען דאָס לעבן פון אַ מענש . . .

— וואָס מיינסטו? — האָט אים דער קאַנצלער נייגעריק געפרעגט.

— איידער איך וועל אייך קאָנען ענטפערן, — האָט אַנטאָן געזאָגט, — מוז איך אייך בעט